

EPIDURINĖS NEJAUTROS ĮTAKA NUGAROS SKAUSMUI PO GIMDYMO

A. Malevič, V. Paliulytė, D. Jatužis

Vilniaus Universiteto Medicinos Fakulteto Klinikinės medicinos institutas.

Tikslas

Įvertinti nugaros skausmo atsiradimą po gimdymo moterims, kurioms gimdymo metu buvo taikoma epidurinė nejautra ir kurioms šis skausmo malšinimo būdas nebuvo atliekamas.

Metodai

2016 m. Vilniaus Universiteto ligoninės Santaros klinikų Akušerijos ir ginekologijos centre atliktas prospektyvusis tęstinis anketinis tyrimas. Moterims buvo pateikta originali anketa pirmomis paromis po gimdymo, o praėjus šešiams mėnesiams po gimdymo jos buvo apklaustos pakartotinai elektroniniu paštu arba telefoniniu skambučiu. Atsako dažnis siekė 73,87 proc. Iš viso į statistinę duomenų analizę buvo įtraukti 212 atvejų. Duomenys apdoroti Microsoft Exel® programa, statistinė duomenų analizė atlikta SPSS® 23.0 programa.

Rezultatai (1)

Iš 212 gimdyvių, atitikusių atrankos kriterijus, epidurinis skausmo malšinimas atliktas 79 (37,26 proc.) moterims, intraveniniai opioidiniai analgetikai (sol. Phentanyli) skirti 87 (41,04 proc.), jokie skausmo malšinimo būdai neskirti 46 (21,7 proc.) gimdyvėms. Vidutinis apklausoje dalyvavusiųjų moterų amžius – 29,76 ± 5,56 m., jauniausiai – 18 m., vyriausiai – 41 m.

1 lentelė. Demografiniai duomenys

Savybė	Epidurinė nejautra	Intraveninė nejautra	Be nuskausminimo	P reikšmė
Amžius (metai)	29,81 ± 4,95	28,93 ± 6,04	31,26 ± 5,39	p= 0,070
Priaugtas svoris (kg)	14,23 ± 5,17	14,44 ± 5,11	16,30 ± 4,27	p=0,059
Ūgis (cm)	168,05 ± 6,87	167,26 ± 6,76	170,09 ± 6,37	p=0,071
Išsilavinimas				
Pradinis	2 (2,53 proc.)	6 (6,89 proc.)	2 (4,35 proc.)	p=0,502
Vidurinis	16 (20,25 proc.)	22 (25,29 proc.)	8 (17,39 proc.)	
Aukštasis	61 (77,22 proc.)	59 (67,81 proc.)	36 (78,26 proc.)	
Šeimyninė padėtis				
Ištekėjusi	69 (87,34 proc.)	67 (77,01 proc.)	42 (91,3 proc.)	p=0,060
Neištekėjusi	10 (12,66 proc.)	20 (22,99 proc.)	4 (8,69 proc.)	

2 lentelė. Naujagimių duomenys

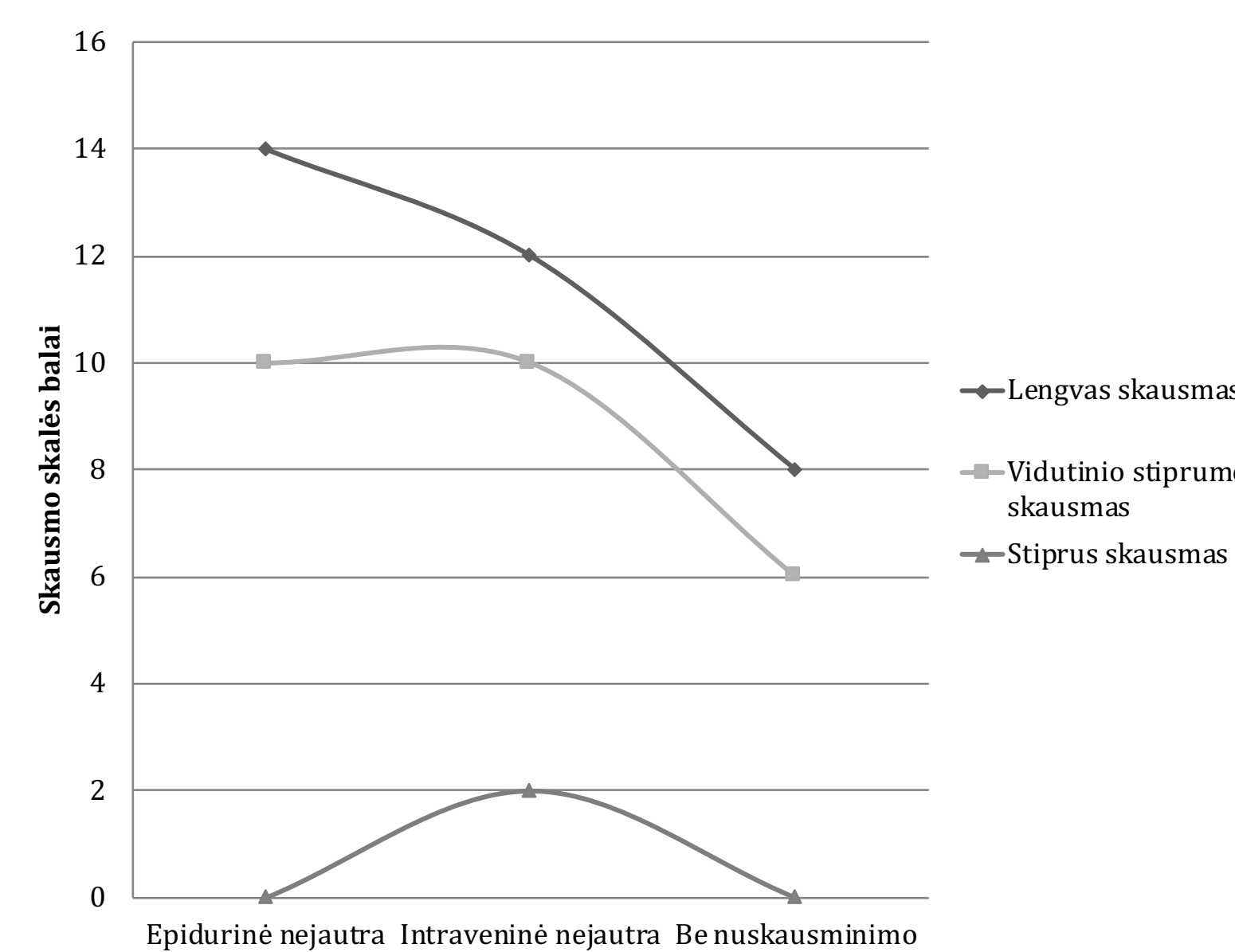
Savybė	Epidurinė nejautra	Intraveninė nejautra	Be nuskausminimo	P reikšmė
Gestacinis naujagimio amžius	38,80 ± 2,10	38,40 ± 2,78	38,78 ± 1,46	p=0,482
Vidutinis naujagimio svoris (g)	3575,06 ± 696,22	3244,37 ± 752,34	3536,30 ± 836,77	p=0,011
Vidutinis naujagimio ūgis (cm)	52,06 ± 3,40	50,95 ± 4,03	53,22 ± 2,17	p=0,002
Vidutinė naujagimio galvos apimtis (cm)	34,57 ± 1,80	33,94 ± 2,11	34,96 ± 1,48	p=0,008

Nugaros skausmo poveikis kasdieninės veiklos ir miego kokybei: nugaros skausmas paveikė miego kokybę (p=0,011) ir kasdieninę veiklą (p=0,004) moterų, gimdžusių be nuskausminimo. Didžiajai daliai moterų (75 proc.) gimdžusių su intravenine nejautra, nugaros skausmas paveikė tik kasdieninę veiklą (p=0,010). Statistiškai reikšmingo ryšio tarp miego kokybės (p=0,275), kasdieninės veiklos (p=0,400) ir epidurinio skausmo malšinimo nenustatyta.

Rezultatai (2)

3 lentelė. Gimdyvių akušeriniai duomenys

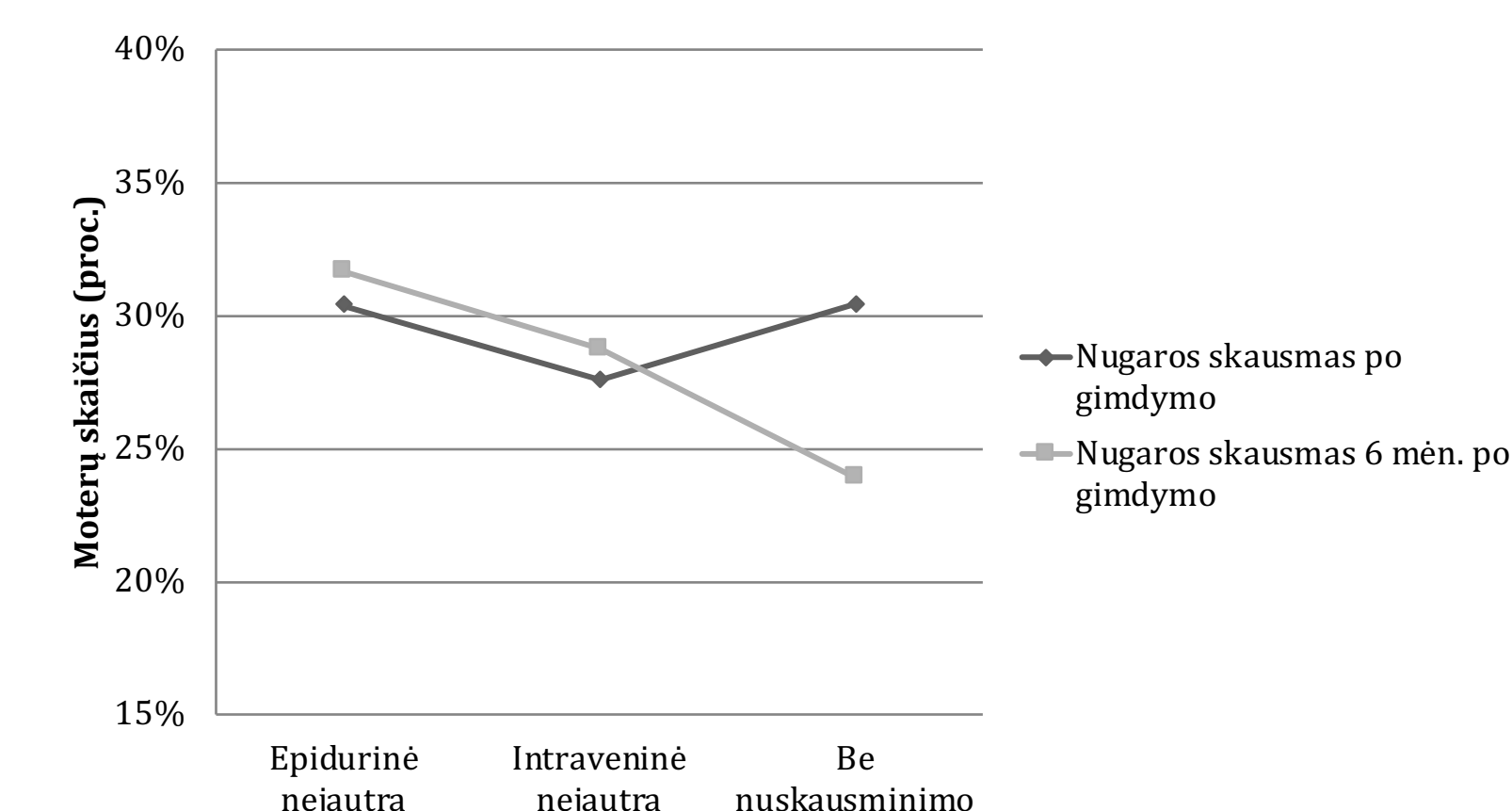
Savybė	Epidurinė nejautra	Intraveninė nejautra	Be nuskausminimo	P reikšmė
Gimdymų skaičius				
Pirmakariš	48 (60,76 proc.)	42 (48,28 proc.)	10 (21,74 proc.)	p=0,002
Pakartotiniai gimdančios	31 (39,24 proc.)	45 (51,72 proc.)	36 (78,26 proc.)	
Vidutinė gimdymo trukmė (min)	510,13 (± 180,61)	491,33 (± 210,14)	374,61 (± 177,98)	p=0,001
Pirmo gimdymo periodo vid. trukmė (min)	458,05 (± 173,53)	446,78 (± 194,19)	342,35 (± 17,94)	p=0,002
Antro gimdymo periodo vid. trukmė (min)	45,11 (± 27,88)	35,49 (± 21,71)	23,12 (± 10,58)	p<0,001
Sužadintas gimdymas	42 (55,26 proc.)	28 (36,84 proc.)	6 (7,89 proc.)	p<0,001
Oksitocino naudojimas	58 (73,42 proc.)	50 (57,47 proc.)	14 (30,43 proc.)	p<0,001
Instrumentinis gimdymo užbaigimas	8 (10,13 proc.)	2 (2,30 proc.)	0 (0 proc.)	p=0,014
Tarpvietės plyšimai	26 (27,66 proc.)	40 (42,55 proc.)	28 (29,79 proc.)	p=0,011
Tarpvietės įkirpimas	54 (49,09 proc.)	40 (36,36 proc.)	16 (14,55 proc.)	p<0,001

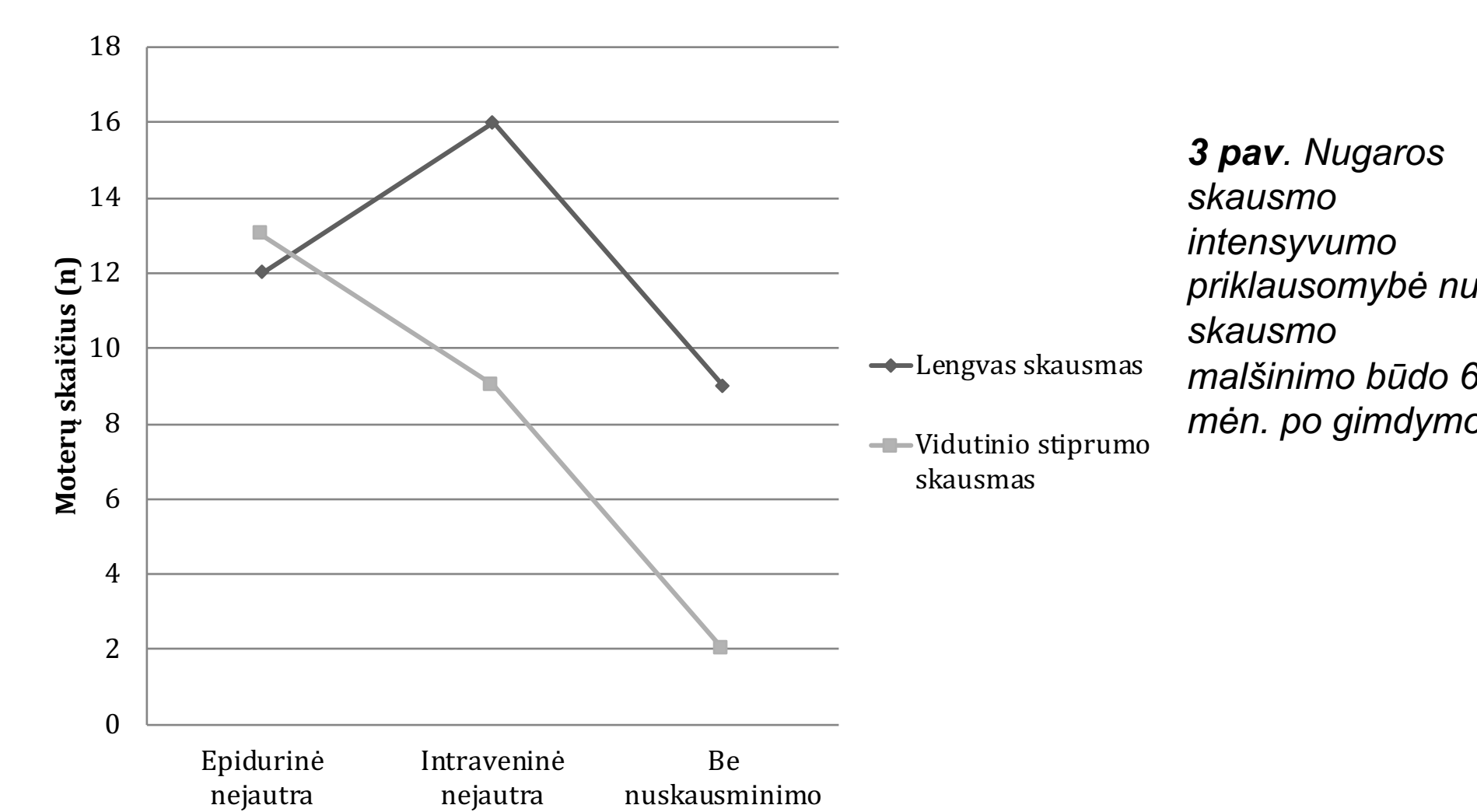
1 pav. Nugaros skausmo intensyvumo priklausomybė nuo skausmą mažinančio būdo kelios dienos po gimdymo

4 lentelė Nugaros skausmą lydinčios simptomai kelios dienos po gimdymo

Lydinčios simptomai	Dažnis (n)	Procentai	P reikšmė
Galvos skausmas	8	12,9 proc.	p=0,097
Pečių skausmas	4	6,45 proc.	p=0,754
Kaklo skausmas	4	6,45 proc.	p=0,065
Šlapinimosi sutrikimai	6	9,68 proc.	p=0,694
Dilgčiojimas rankose	2	3,23 proc.	p=0,113
Dilgčiojimas kojose	4	6,45 proc.	p=0,234

2 pav. Nugaros skausmo po gimdymo ir 6 mėn. po gimdymo palyginimas

3 pav. Nugaros skausmo intensyvumo priklausomybė nuo skausmo malšinimo būdo 6 mėn. po gimdymo

Išvados

Epidurinis gimdymo skausmo malšinimo būdas nedidina nugaros skausmo atsiradimo rizikos nei ankstyvuojau laikotarpiu po gimdymo, nei praėjus šešiams mėnesiams po gimdymo.

Raktiniai žodžiai

Nugaros skausmas, epidurinis skausmo malšinimas, opioidiniai analgetikai, gimdymas.